

ВІЗИТ

УжНУ – платформа для обговорення Як у виші зустрілися з Міністром освіти і науки України

Фото: офіційний сайт УжНУ

17-18 листопада Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич здійснила візит на Закарпаття, щоб обговорити Закон «Про освіту» (зокрема «мовну» статтю) та представити «Онлайн-курс підготовки до ЗНО з української мови для шкіл Закарпаття». У перший день робочої поїздки Л.Гриневич Ужгородський національний університет став платформою для проведення діалогу з освітянами області.

Захід розпочав ректор УжНУ Володимир Смоланка. Він зауважив: показово, що зібрання відбувається саме в нашому університеті — провідному закладі вищої освіти краю, орієнтирами якого є толерантність, розмаїття культур, повага всіх етнічних груп при пріоритеті державних інтересів над корпоративними.

Свою чергою, Лілія Гриневич подякувала науковцям УжНУ за вагомий внесок у покращення методики викладання української мови, розробку програм і підручників; висловила вдячність усім, хто долучився до дискусії. Також міністр освіти зазначила: «Ми глибоко шануємо природне, Богом дане право дитини говорити рідною мовою й навчатися нею. Але при цьому застосування під час навчання мови меншин не повинно перешкоджати вільному володінню державною мовою, бо це, цитую: «...чинник суспільної згуртованості, порозуміння, єдності країни».

Відтак відбулася жвава дискусія. Так, декан філологічного факультету, регіональний науковий консультант міжнародного проекту з впровадження мультимовної освіти в експериментальних навчальних закладах України Галина Шумицька окреслила напрямки роботи щодо вдосконалення мов-

ної політики України. Зокрема, запропонувала зустрітися з людьми в різних регіонах; створити мережу осередків безкоштовного вивчення державної мови (і УжНУ може організувати такий центр); оцінювати знання іноземців з української через сертифікацію відповідно до європейських рекомендацій. Також Г.Шумицька наголосила: «Мовна політика в Україні кинута напризволяще, потребує серйозного, зваженого підходу. Українська мова — фактор безпеки країни, фактор єднання нації в умовах збереження мультимовного простору країни».

Продовжуючи висловлену Г.Шумицькою думку, керівник проектної групи з підготовки нової освітньої програми, професор УжНУ Валентина Барчан подала й інші ідеї. Із-поміж них — поділ учнів-представників нацменшин на підгрупи з вивчення української та збільшення кількості годин для її опанування; створення для вчителів, які не володіють державною мовою на достатньому рівні, спеціальних курсів при школах; підвищення посадових окладів учителям з інших дисциплін, котрі викладають українською, та зарплат педагогам, що навчають мовою нацменшин.

Ішлося також про освітню програму та навчальний план зі спеціалізації «Українська мова і література в загальноосвітніх навчальних закладах із викладанням мовами нацменшин» (ураховує специфіку навчання угорською та румунською мовами). Тож робоча група попросила МОН збільшити з 2018 року обсяг державних місць у бакалаврат і магістратуру, щоб підготувати відповідних фахівців. Цю пропозицію міністр освіти схвалила.

На заході також був директор Українського центру оцінювання якості освіти Вадим Карандій, котрий простежив негативну динаміку результатів ЗНО угорськомовних випускників. Так, із 663 юнаків і дівчат 164 склали тести з 3–4 предметів. Із них

тільки 39 брали участь у вступній кампанії, а студентами ВНЗ стали 20 осіб.

Під час обговорення Г.Шумицька зазначила: акцент під час зовнішнього незалежного оцінювання варто робити на комунікативній компетентності школяра. В.Барчан закликала полегшити завдання, а завідувач кафедри словацької філології Світлана Пахомова додала: «У Словаччині тестування складають у січні. Знаючи результати, наші потенційні студенти масово їдуть за кордон».

Повертаючись до основної теми засідання, слово взяла ректор Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II, професор Ілдика Орос. Вона запропонувала застосовувати диференційований підхід у підготовці угорсько- та румунськомовних учнів, розробляти ЗНО окремо для носіїв цих мов. І.Орос зауважила: угорці переконані, що стаття 7 нового закону про мову не повністю враховує права нацменшин.

У відповідь Лілія Гриневич акцентувала: диференційований підхід у порушеному питанні — пріоритетний. «Діти повинні навчатися рідною мовою, а в старшій школі можуть кілька предметів опанувати українською. Нині найважливіше — визначити обсяги годин, які потрібні національним меншинам для опанування української», — зазначила міністр.

До дискусії також долучилися директор департаменту освіти і науки Закарпатської ОДА Ганна Сопкова, народний депутат України Валерій Лунченко, очільники структур МОН, керівники шкіл з угорською мовою навчання: Габрієлла Гомокі (Виноградів), Емеріх Бенедек (Солотвино), Йосип Кантор (Велика Добронь).

До того ж директор Дерценської ЗОШ Марина Патай, розповідаючи про позитивні результати регіонального експерименту з поглибленого вивчення української мови, наголосила: «Потрібно дати змогу змінити навчальний план під конкретні освітні прог-

рами — і угорець заговорить українською».

Насамкінець відбулася презентація онлайн-курсу підготовки до ЗНО з української мови для закарпатських школярів. При створенні проекту застосували нові способи змішаного навчання української мови та літератури. В експерименті візьмуть участь одинадцятикласники деяких загальноосвітніх закладів Берегівського району. Удосконалювати запропоновану методику й навчальний процес загалом запросили всіх працівників освітньої галузі краю.

У цілому Л.Гриневич закликала не політизувати реформу освіти, не зосереджуватися тільки на мовному аспекті нового Закону «Про освіту», а й звернути увагу на новації, які відкривають можливості для розвитку школи.

«Ми будемо оберігати право національних громад навчати дітей рідною мовою. Питання в тому, як — аби могли рівноцінно послуговатися і рідною мовою, і українською як державною. Не може бути консервативної позиції: збережемо все, як є. Подумаймо, які зміни зробити в інтересах дітей. Не ділімося, а єднаймося. Якщо ця країна не об'єднається через систему освіти, тоді в нас буде мало перспектив», — підсумувала Л.Гриневич.

Під час перебування на Закарпатті Міністр освіти і науки України також завітала до Ужгородської спеціалізованої ЗОШ № 4 із поглибленим вивченням словацької мови, зустрілася з освітянами Берегівщини.

На 8 грудня заплановане засідання Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія), де розглянуть висновок щодо ЗУ «Про освіту». Невдовзі й оприлюднять відповідні рекомендації, на підставі яких МОН України зможе імплементувати «мовну» статтю.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Тюглад».

У ПІДРОЗДІЛАХ

За правом почали з правників

Фото Вероніки КОБАЛЬ

Керівництво альма-матер розпочало серію робочих зустрічей із колективами підрозділів УжНУ. Насамперед завітало до одного з найприбутковіших (отож — за правом) факультетів — юридичного.

Ректор В.Смоланка ініціював відповідний захід із метою обговорення проблем підрозділу, оперативного реагування на них та спільного пошуку рішень. Саме тому одразу попросив, аби зустріч була неформальною й охочі могли висловитися. «Невипадково перша зустріч організована саме на юридичному факультеті, оскільки це один із найсильніших колективів. Зокрема, пишаємося результатами ЗНО, яке цього року складала бакалаври для вступу до магістратури. Маємо четверте місце в Україні», — зауважив Володимир Іванович.

Відтак декан Я.Лазур окреслив основні виклики, що постали перед юрфаком. Ішлося спочатку про кадровий потенціал стратегічно важливої для держави професії. Для якіснішої підготовки фахівців потрібні участь у конференціях відповідного рівня, публікації в наукометричних базах, а це для викладачів доволі непросто з фінансового погляду. Друга позиція, на якій акцентував Ярослав Володимирович, стосувалася матеріальних умов праці: необхідність нових приміщень у зв'язку зі зростанням кількості студентів; ремонт будівлі факультету. І третім питанням для розгляду стало реформування юридичної освіти в Україні, у чому юрфак є першопрохідцем в альма-матер. Існує чимало нюансів; слід уносити корективи, зокрема, у педагогічне навантаження. Скажімо, крім складання ЗНО для вступу в магістратуру, тепер іще жорсткішими будуть вимоги до наукової акредитації. «Та попри труднощі, наші викладачі все ж їздять на конференції, публікуються, допомагають студентам, за що вдячний колективу», — резюмував декан.

Відразу ж на окреслені проблеми відреагував В.Смоланка та проректори: перший — Олександр Сливка й із науково-педагогічної роботи — Олександр Рогач. За

словами ректора, уже розпочато роботи щодо капітального ремонту приміщень. Щоправда, є деякі питання, пов'язані з тим, що будівля юрфаку — пам'ятка історії місцевого значення. Очільник додав: завдання будуть виконувати в два етапи. Так, у 2018 р. планують замінити дах, установити нові котельні (досі працює котел із часів Чехословаччини, а потрібна сучасна котельня, яка б відповідала нормам енергозбереження), а в 2019-му займуться вікнами, укріпленням армопоясу, упорядкуванням фасаду. Доповнив ректора, озвучуючи конкретні цифри, О.Рогач, а також зазначив, що попереднє рішення бюджетної комісії ставитимуть на перегляд, щоб «уписатися» в ці витрати.

«Щодо реформи юридичної освіти, то розуміємо проблему, оцінюємо роботу колективу. Ви на високій позиції. Бажаю так тримати! Це важче ніж просто піднятися вгору», — запевнив В.Смоланка. Додав: обговорюватимуть додаткові форми підготовки студентів до ЗНО, однак і факультет повинен використовувати резерви (скажімо, із фахового предмета, а з іноземною мовою допоможе ректорат).

Далі О.Сливка поінформував про експеримент із розширення самостійності факультетів. Було зазначено, що з 20 підрозділів тільки 4 можна назвати прибутковими. Інші ж баланують у межах нуля, а є й із від'ємним показником. «Підготовка до експерименту триває кілька місяців. Прагнемо побачити: як факультет самостійно бере ініціативу використання коштів (що полегшить роботу ректорату) й дотримується відповідних вимог. Юрфак показав хороший результат, адже набрав за підсумками ЗНО контингент у магістратуру. Тенденція така, що невдовзі відповідна система вступу після бакалаврату працюватиме й на інших факультетах», — зазначив Олександр Георгійович. Першими в експерименті візьмуть участь підрозділи різного рівня прибутковості: юридичний, міжнародних економічних відносин та географічний.

Насамкінець Я.Лазур подякував за те, що ректорат іде на зустріч, підтримує факультетські ініціативи. **Мирослава ГАРАЗДІЙ,** «Погляд».

Одним абзацом

• **ГІСТЬ** • До Ужгородського національного університету завітав прем'єр-міністр Центральноафриканської республіки Нгребада Фірма, щоб обговорити майбутню співпрацю українських (зокрема й УжНУ) та африканських вишів. Зустрічалися й спілкувалися з шановним гостем ректор нашого ВНЗ Володимир Смоланка, проректор із науково-педагогічної роботи Мирослава Лендєла та консул Демократичної Республіки Конго в Україні Роман Мегела.

• Зі стипендіальною програмою «Завтра UA» ознайомилися студенти факультету міжнародних економічних відносин. У цьому допоміг Віталій Чорненький, викладач з Львова, стипендіат Фонду Віктора Пінчука. Гостя представив проректор УжНУ Ігор Король.

• **ОБЛАСНА УНІВЕРСИАДА** • Підбито підсумки XIII за ліком такого заходу. Із-поміж ВНЗ III-IV рівнів акредитації перше місце посів УжНУ. Як зазначив завідувач кафедри фізичного виховання Іван Маріонда, наш заклад в усіх видах став чемпіоном. Друге місце в студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II. У трійці призерів — і Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ.

• **МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ** • УжНУ долучився до німецького проекту, присвяченого посттравматичному стресовому розладові. Зокрема, у Закарпатській ОДА відбувся тематичний семінар, у якому взяв участь і ректор нашого вишу В.Смоланка. Крім того, науковці та медичні працівники краю мали нагоду відвідати лекції відомих експертів, здійснили візит до клініки Верхньої Франконії. За словами Володимира Івановича, ефективну співпрацю продовжать. Є можливість і обміну студентами.

• **ЗАСІДАННЯ** • На редакційно-видавничій раді УжНУ представили 15 рукописних праць науковців вишу. Під час заходу ухвалили передати примірники рекомендованих видань до бібліотеки вишу.

Руслана ГОСТЮК, студентка відділення журналістики.

ТІЛЬКИ ФАКТ

Із нагоди пам'яті про трагічні сторінки минулого на факультеті історії та міжнародних відносин організували студентський науковий круглий стіл, присвячений Дню пам'яті жертв голодоморів в Україні.

МОДЕРНІЗУЄМОСЯ

За сприяння керівництва УжНУ відкрито лабораторію молекулярно-генетичних досліджень при кафедрі зоології.

На церемонії були ректор Володимир Смоланка, проректори Олександр Сливка, Дмитро Сойма, Ігор Студеняк, декан біологічного факультету Ярослава Гасинець, представники кафедри зоології.

Ідея створення лабораторії виникла внаслідок отримання державного фінансування під проект комплексної наукової теми «Розробка геномних підходів для встановлення генетичного різноманіття рідкісних та ендемічних видів рослин і тварин» (науковий керівник та ідейний натхненник Тарас Олексик). Тема передбачає вивчення та розробку новітньої методології і експериментальних підходів, а також створення інформаційної бази для вивчення генетичної різноманітності в популяціях рідкісних рослин і тварин Карпатського регіону.

Використання отриманих напрацювань у майбутньому може бути застосоване й для медичних цілей, зокрема для визначення рідкісних і поширених алелей та

На біофаку – оновлена лабораторія

спадкової чутливості до хвороб у людини, із наступним формуванням індивідуального підходу до профілактики та лікування різноманітних захворювань і розвитку персоналізованої медицини в регіоні. У перспективі на базі лабораторії розглядається можливість виконання генетичної діагностики.

Щодо технічного наповнення, то його здійснять як за рахунок внутрішньоуніверситетських, державних (фінансування проекту), так і спонсорських коштів.

Як зазначила декан Ярослава Гасинець, «починається формування матеріально-технічної бази лабораторії. На сьогодні вже є ряд приладів — апарат для визначення кількості ДНК (подарунок від Тараса Олексика), морозильна камера, дослідницькі мікроскопи, лабораторний посуд та спеціальне обладнання (кріопробірки, пробірки для ПЦР, мікропробірки, дозатори, піпетки), окремі реактиви. Значну частину устаткування плануємо закупити наступного року згідно з кошторисним планом виконання проекту (ультрамікроцентрифуга, прилад для електрофорезу, обладнання для екстракції ДНК тощо). Незабаром лабораторія поповниться ще од-

У лабораторії

ним дослідницьким мікроскопом, який надіслав зі США випускник Анатолій Чізмар».

Здійснення робіт на базі ново-відкритої лабораторії дають змогу представникам факультету брати участь у міжнародних науково-дослідних програмах та сприятимуть налагодженню співпраці з науковими закладами і лабораторіями інших країн. Водночас поява обладнаного приміщення вже дозволила ефективніше залучати здібних студентів до виконання сучасних досліджень, що, безперечно, покращуватиме підготовку науково-педагогічних кадрів університету.

За інформацією біологічного факультету.

НОВІ ВИДАННЯ

Коли родинне працює на наукове

Імена професора М.Сюська та його доньки, доцента Я.Шевбештян, добре знані серед науковців.

Михайло Іванович, заслужений професор УжНУ та заслужений працівник освіти України, був завідувачем кафедри української мови, а Ярослава Михайлівна тепер трудиться на кафедрі журналістики: теж у нашому університеті й так само в царині мови. І систематично тішать дослідженнями. Цього разу спільним виданням — «Словником невідмінюваних в українській мові іменників» (Ужгород: Гражда, 2017).

Праця супроводжується пояснювальною передмовою й, зазначається в анотації до книжки, містить понад 2000 загальних назв і власних найменувань географічних

об'єктів. Автори подали вказівки, як правильно наголошувати такі слова, вживати граматичні форми (рід, число). Читачі також довідаються про значення наведених словникових одиниць, а у випадку запозичень — ще й про їх походження.

Видання стане корисним не лише тим, хто на фаховому рівні цікавиться мовою, а й дбає про власну культуру спілкування.

Автори присвятили словник до 80-річчя Раїси Василівни — дружини й мами, теж у минулому працівниці філфаку (кафедра української літератури). На жаль, цього місяця Р.Сюська пішла із життя. Отож книжка вже встигла стати й даниною світлій пам'яті, а родинна справа загалом успішно працює ще й на науку.

Володимир ТАРАСЮК, доцент кафедри журналістики.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

Основне питання листопадового засідання вченої ради УжНУ присвятили звітowi про роботу Приймальної комісії за 2017 рік та формуванню завдань на 2018-ий.

Відповідальний секретар ПК Петро Горват окреслив особливості торішньої вступної кампанії, яка для УжНУ виявилася успішною. Про це свідчать такі факти:

1. Кількість зарахованих перевищила 4900 осіб. За державним замовленням навчаються близько 800 юнаків і дівчат на основі повної загальної середньої освіти, 125 — на заочній формі. Поповнення є й на старших курсах.

2. Природничо-гуманітарний коледж УжНУ встановив рекорд за останні роки за результатами прийому (806 заяв).

3. Виш скористався правом самостійного переведення окремих категорій вступників на місця держзамовлення (понад 150 осіб).

4. Дедалі більше іноземців виявляють бажання здобувати фах у нашому університеті.

5. Абітурієнти обирають найвищі пріоритети. Перший — понад 1170 заяв, другий — близько 1130, третій — 1040 заяв.

Водночас П.Горват повідомив: Закарпаття має негативне сальдо міжрегіональної міграції абітурієнтів. Це означає: співвідношення вступників, які прибули в область, та тих, котрі поїхали, переважає на користь останньої позиції. Однак така тенденція поширена в Україні.

Про успішну вступну кампанію й не тільки

Важливим фактором проф-орієнтаційної роботи Петро Горват назвав організацію олімпіад для абітурієнтів за окремими спеціальностями.

Основними завданнями вступної кампанії 2018 року є: вчасна розробка правил прийому, формування конкурсних пропозицій, розширення освітніх програм, перерозподіл ліцензійних обсягів між денною і заочною формами навчання, погодження максимальних обсягів держзамовлення, інформування абітурієнтів.

За словами Петра Петровича, Правила прийому до УжНУ затвердять після погодження Міністерством юстиції України умов прийому до ВНЗ.

Незмінним для вступників на основі ПЗСО залишається перелік предметів: 1. Українська мова. 2. Фіксований. 3. Два фіксовані на вибір. Виш має право визначати, який коефіцієнт надати кожній позиції (у сумі — 0,9), тож представникам факультетів УжНУ потрібно зважено підійти до підбору цих показників.

Буде можливість використовувати сертифікати ЗНО за три роки (виняток — тестування з англійської мови, яке реформують і додадуть аудіювання).

Замість дев'яти абітурієнти зможуть подавати сім заяв.

На спеціальності «Медицина», «Фармація», «Педіатрія» встановлено поріг — 150 балів на другий і третій предмети ЗНО (тобто крім української мови).

Збільшено роль сільського коефіцієнта на аграрні спеціаль-

ності. В УжНУ таких три: «Лісове господарство», «Садово-паркове господарство», «Садівництво та виноградарство».

Новації передбачені й для тих, хто вже має диплом і хоче продовжити навчання. Так, вступ до магістратури на «Право» і «Міжнародне право» здійснюватимуть на основі ЗНО з фахових предметів. Крім того, діятиме тестування з іноземних мов при наборі до магістратури на спеціальності галузей знань: «Гуманітарні науки», «Соціальні та поведінкові науки», «Журналістика», «Сфера обслуговування».

Варто зауважити, за рекомендацією юридичного факультету в УжНУ планують провести пробне зовнішнє незалежне оцінювання для випускників бакалаврату.

На засіданні розглянули й питання про підтримку підручника на здобуття Державної премії України у галузі науки і техніки; затвердження та уточнення тем дисертаційних досліджень; рекомендацію до друку близько 20 видань; надання творчої відпустки для завершення докторської роботи (інформував ректор Володимир Смоланка).

Також під час заходу затвердили спеціалізації, положення про гуртожитки Студмістечка УжНУ, уточнили кваліфікації в базовому навчальному плані, схвалили списки голів екзаменаційних комісій та підтримали атестаційну справу Н.Пойди-Носик щодо присвоєння вченого звання професора кафедри фінансів і банківської справи.

Ольга БРАЙЛЯН, «Погляд».

СВЯТКОВЕ

Листопад — особливий місяць у житті студентів адже 17 числа — їх Міжнародний день. Із цієї нагоди «Погляд» вирішив поспілкуватися з проректором із науково-педагогічної роботи М.Лендьяел.

— **Мирославо Олександрівно, які асоціації викликає у Вас це, одне з найбільш знаних молодіжних свят?**

— Найкращі, бо йдеться про найкращий період життя. У 17 років людина може бути незалежною від батьків, самостійно визначати фах, своє майбутнє. З'являються нові друзі, зв'язки, соціальний капітал. А після завершення університету виникає багато дорослих обов'язків. Немає такої незалежності. Отож раджу нашим юнакам і дівчатам насолоджуватися університетським життям, бо його не можна повторити.

— **Хіба повертається спогади. Що Вам згадується з того періоду, коли самі були студенткою?**

— ...Кінець СРСР, початок незалежності України. Замість грошей «ходили» купони... Холодно, голодно, неможливо було купити каву. Раділи будь-якій дрібниці: дискотеці, новим речам, книжкам, тій же каві... А якщо серйозно, то найвагоміші враження — від навчання, викладачів, бо наставників на тодішньому історичному факультеті вважали особистостями. На жаль, багатьох їх уже немає: Балагурі, Гранчак, Пальок, Тиводар, який нещодавно теж пішов із життя. Та завдяки їм мої однокурсники стали фахівцями й успішно реалізують себе в житті. А це, пригадую, не знали про Інтернет. Від цього — «плюс», адже чимало читали, думали, працювали. Інформаційна ж епоха світового паутиння не змужоє мислити, бо всі думки — у глобальній мережі.

— **І як би Ви без останньої відповіли на таке же запитання: «Чим студенти УжНУ відрізняються від колег з інших ВНЗ»?**

— Студенти зустрічаються різні: активісти, класичні — із багатьма «плюсами» й деякими «мінусами».

Мирослава ЛЕНДЬЕЛ: «...студенти готові бути активними...»

А є трохи ледаці. У нас в університеті демократична атмосфера. Не всюди у вишах, де я побувала, настільки панує лояльність, щоб наставники масово дозволяли поєднувати навчання з роботою. Наші викладачі, деканати з розумінням ставляться до такої ситуації. Це потрібно використовувати, аби молода людина знала, чим займатиметься в майбутньому.

— **Не секрет, у радянські часи студенти часто скаржилися, що вони фактично безправні, а нині нерідко викладачі заявляють: у молоді неймовірно великі права... Якими загалом, на Вашу думку, повинні бути стосунки між наставником та учнем?**

— Студент повинен бути професіоналом: прийти в університет для того, щоб здобувати знання й навички, розвивати комунікативні можливості. Так само й викладач зобов'язаний професіонально працювати: передавати знання, які не можна знайти в Інтернеті, допомагати реалізуватися поза вишем. Переконавати, що юнаки й дівчата не дарма вступили до УжНУ. І не варто сподіватися на повернення радянських часів. Не та психологія молоді, і ми всі вже не ті. Головне, ще раз наголосити, обидві сторони повинні випромінювати професіоналізм, відчувати дух часу.

— **А віяння цього часу ще й такі, що маємо доволі вагому частку іноземних студентів...**

— Станом на листопад 2017 року в УжНУ на більш ніж 14 000 здобувачів фаху припадає понад 1000 їх колег з інших країн. Тобто поступово наближаємося до співвідношення 10:1. Це середньоєвропейський показник, та мета, якої ми прагнемо. У Мюнхені, в університеті Людвіга Максиміліана, досвід роботи якого я вивчала, теж намагаються підтримувати такі пропорції. Мати юнаків та дівчат із зарубіжжя — важливо. Для українських студентів присутність іноземців дає міжнародну комунікацію. І не лише в плані вдосконалення

знання різних мов, а й щодо ознайомлення з іншими культурами, можливості подорожувати в країни, звідки приїхали до нас навчатися. Для вітчизняного в цілому патріархального суспільства, зокрема його частини на Закарпатті, — це важливо. З іншого боку, помітила: студенти-іноземці високо цінять знання й диплом, які отримують в УжНУ. Наочно в сказаному переконалася, коли вручали документи про здобуття освіти на медичному факультеті № 2. Отож ми розуміємо, яку вагому справу робимо. А ще не потрібно забувати, що ці 1000 студентів нестимуть, я вважаю, позитивну інформацію про наші університет, державу загалом. Це важливо, адже про Україну ще мало знають у світі.

— **А які найважливіші складові студентського життя в УжНУ Ви б виділили?**

— Зміцнюється й розширюється міжнародна співпраця. Зростає інтерес до семестрового навчання за кордоном, до програм обмінів, практики. Створюємо привабливі можливості повчитися, поступаючи в партнерських університетах. По-друге, незважаючи на апатію в суспільстві, студенти готові бути активними, організують чимало заходів щодо підтримки соціально вразливих людей, облаштування нашого міста. Юнаки й дівчата помітні в культурному та спортивному житті, намагаються себе реалізувати в альма-матер і поза її стінами.

— **Ви згадали про міжнародну співпрацю нашого вишу. Що вона в цілому дає молоді?**

— Цього року ми розпочали велику роботу з програми подвійних (паралельних) дипломів з іншими університетами, використали позитивний досвід Поморської академії в Польщі, словацького Університету Павла Йозефа Шафарика в Кошиці. Ситуація сьогодні непростя. Іноземні, навіть із сусідніх держав, викладачі й студенти мають недостатньо інформації про Україну, не позбавлені стереотипного сприй-

Фото Євгенія ВИШНІ

няття. Тому й запрошуємо навчатися за обміном, демонструємо, що це цікаво та безпечно. Плюс на все життя залишається спогади від перебування в іншій державі. І надалі готові для розробки конкретних угод. У наших сусідів за кордоном такі ж проблеми: демографічні, нестача молоді у зв'язку з виїздом за рубіж навчатися, працювати, проживати загалом. Ми повинні об'єднувати навчальні процеси, щоб разом конкурувати на міжнародному ринку освіти. І колеги з інших держав починають розуміти важливість контактів, а не прямої конкуренції. З останніх новин: є перспективи співпраці на рівні аспірантури з університетом ветеринарії та фармації в Кошиці. Рівень наших студентів

не є гіршим, — самі словаки це визнають. Маємо й поліглотів, що робить співпрацю успішною. Так само розвиваємо партнерські стосунки з вітчизняними вишами. Причому, із Донецьким університетом імені Василя Стуса, розташованим нині у Вінниці. Ніхто не забороняє, щоб навчатися протягом семестру в іншому ВНЗ. Бо є достатній підбір кращих викладачів, досвід проходження практики, як до прикладу, на філологічному чи факультеті історії та міжнародних відносин. І це цікаво. Будемо розвивати такі підходи, щоб наша молодь мала більше можливостей здобувати сучасні знання та навички.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ПЕРЕТВОРЕННЯ

Реформа освіти не є зобов'язанням України на євроінтеграційному шляху. Більше того, останні законодавчі новачки, як відомо, стали причиною достатньо різких заяв від очільників сусідніх держав. Усе ж, освітня сфера — одна з найбільш відкритих до інтеграційного процесу.

Саме в освіті відмінно налагоджується зв'язки й поки, наприклад, реформування інших, більш «громіздких», галузей державного життя часом пробуксовує, педагогіки й ті, хто навчається, активно запозичують європейський досвід і діляться власним із Європою.

Значним чином вищесказаному сприяє Болонський процес, учасником якого стала й Україна поряд із 45 іншими країнами Європи. Студенти та викладачі Ужгородського національного університету активно пізнають світ, беручи участь у програмах обміну, стажуваннях за кордоном та спільній із європейськими

колегами науковій роботі. Водночас дедалі більше іноземних студентів, викладачів, співпрацюючи з найстарішим вишем краю, відкривають для себе Ужгород і Україну.

«УжНУ вже уклав угоди з понад 90 партнерами 17 країн світу. І постійно налагоджує нові контакти, — каже проректор УжНУ, професор Мирослава Лендьяел, відповідальна за міжнародне співробітництво альма-матер. — Але ми прагнемо більшого. Університет уходить до числа 8 найрезультативніших вишів України, що працюють за програмою «Еразмус+». І є одним із небагатьох українських, які разом із європейськими партнерами реалізують потужні наукові програми в рамках науково-дослідницької програми HORIZON 2020.

За програмами обміну в рамках «Еразмус+», а також за міжурядовими та міжуніверситетськими угодами, до Ужгорода приїхали 4 аспірантки з Пряшева, бакалавр із Дармштадта та 4 магістри з Падуй. А ще — лектори зі Словаччини та Чехії. Влітку під час археологічної практики з істориками УжНУ розкопки проводила аспірантка з університету Сорбонни.

Та мабуть, найголовніше, що в портфелі проектів, реалізованих альма-матер у співпраці з європейськими вишами, уже є абсолютно унікальні практичні здобутки. Скажімо, цього року інтернаціональна німецько-українська команда студентів-економістів, які

представляють УжНУ та Університет Фрезеніуса з Мюнхена, розробила маркетингову стратегію розвитку для компанії «Фішер-Мукачєво» — одного з найбільшох у світі виробників ліж. Знаково, що основу стратегії становить надактуальна в Євросоюзі тема захисту навколишнього середовища. Цей проект — яскравий приклад, як через участь у спільних освітніх програмах можна запозичувати й реалізувати успішні європейські практики та підходи. Іншими словами — ставати сучаснішими й цивілізованішими.

І ще один цікавий момент: коли дедалі більше українських абітурієнтів їдуть навчатися до Європи, в УжНУ з кожним роком зростає число іноземних студентів. І мова не тільки про представників Африки, Азії та Близького Сходу, які здобувають переважно медичну освіту на нещодавно створеному в університеті медичному факультеті № 2 з англійською мовою викладання. А ще йдеться про студентів із сусідніх східноєвропейських країн (насамперед, з Угорщини та Словаччини), котрі надають перевагу освіті в Ужгороді, тим самим перекреслюючи поширений у нашій країні стереотип про те, що вітчизняна освіта гірша від європейської.

Програму «Еразмус+», завдяки якій молодий європеєць має змогу проводити мінімум шість місяців навчання за кордоном, абсолютно підтримує випускник УжНУ Томаш Ярема. Закінчивши економічний

факультет в Ужгороді, він продовжив навчання в Університеті Маастрихта (Нідерланди). Нині Томаш — успішний ТОП-менеджер європейського рівня з великим досвідом керівної роботи у всесвітньовідомих компаніях. Наприклад, у австрійській фірмі «Вінербергер», що є лідером світового виробництва будівельних матеріалів.

«За 5 років навчання в Маастрихтському університеті нам потрібно було щонайменше півроку пропрацювати за кордоном і як мінімум ще один семестр провчитися в іншому університеті, — пригадує Т.Ярема. — Це обов'язкова складова навчання і, на мій погляд, насправді дуже класна та потрібна. Наприклад, я після Голландії впродовж семестру навчався в Австрії, в університеті міста Інсбрук, а потім поїхав на практику до Відня. Зрештою, у тій компанії, де проходив практику, мені й запропонували залишитися працювати. Раджу використовувати нагоди відвідувати Європу, спілкуватися і вчитися від європейців. Тим більше, що хто б там що не говорив, Євросоюз дуже зацікавлений в Україні».

Вищесказане поділяє й декан юридичного факультету УжНУ, професор Ярослав Лазур, який нещодавно повернувся з Греції, де за участі президентів трьох європейських країн — Італії, Португалії та Греції — відбулася ювілейна конференція авторитетної Європейської організації публічного права.

Ця організація виступає офіційним радником ООН, ПАРЄ, Європейської комісії у сфері регулювання публічно-правових відносин, постійно консулює Європейський Суд із прав людини тощо. УжНУ запропоновано стати членом Європейської організації публічного права та відкрити її представництво в Ужгороді. Наразі в Україні працює тільки одне її представництво — на базі Одеської юридичної академії.

«Я мав змогу виступити з доповіддю з приводу актуальних проблем адміністративної реформи в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство, а точніше — реалізації політичної складової Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, — розповідає Я.Лазур. — Для мене було важливо, щоб іноземні колеги зрозуміли: сталий розвиток правової системи України на основі європейських цінностей є невід'ємною складовою успіху європейського співтовариства в цілому. Наслідком неефективного публічного управління є невдалі та нелегітимні рішення влади, які в будь-якому суспільстві закономірно спричиняють соціальний вибух. Як показала новітня історія, Україна — не виняток. Високий рівень корупції, відсутність легітимності в рішеннях влади — усі ці помилки стали катализатором ослаблення державності».

За словами професора Я.Лазура, Україна дуже цікава європейським ученим-юристам, тож нашим науковцям варто активніше співпрацювати із західними колегами.

Ярослав СВИТЛИК,
Ужгородський прес-клуб.

Матеріал підготовлено в рамках проекту «Просування реформ в регіони» (програма ЄС «Підтримка громадянського суспільства в Україні»).

• УТРАТА • 26 листопада на 85-ому році життя відійшов у вічність видатний український мовознавець, завідувач одного з відділів Інституту української мови Національної академії наук України, член-кореспондент НАН України, випускник філологічного факультету нашого університету Василь Васильович НІМЧУК. Поховання відбулося на його батьківщині, у селі Довге Іршавського району.

КРАЩИЙ ВИКЛАДАЧ

«Він любить свою роботу, ну а ми любимо й поважаємо його»

номічних наук, доцент. Студенти з неабиякою приязністю відгукувалися про свого наставника: «Уміє заряджати енергією та позитивом, від чого навчальні будні стають цікавими та веселими. Ярослав Юрійович знає, як зацікавити до навчання, які слова знайти, щоб підбадьорити, ніколи не вимагає більшого ніж ми можемо виконати. А ще завжди охоче йде назустріч, хоч зі ставленням до здобуття знань та високими амбіціями студентів, погодьтесь, це робити складно. Проте в Ярослава Юрійовича виходить! Напевно, усе це й вирізняє його з-поміж інших. Він любить свою роботу, ну а ми любимо й поважаємо його».

До речі, трійку лідерів-викладачів також сформували кандидати економічних наук, доценти Віталій Михайлович Герзанич (32 % голосів) і Роман Іванович Завадяк (31 %). Та з невеликим відривом (лише в 5 % голосів) саме Ярослав Юрійович Агій отримав звання кращого викладача економічного факультету за версією студентів на основі, підкреслюємо, імпровізованого опитування від «Погляду». Воно не означає, що йдеться про викладача № 1 у підрозділі, а тільки свідчить, очевидно, про те, що це один із кращих, зокрема на економічному факультеті. Утім вітаємо Я.Агія!

Євгенія СЕМЕНЕНКО,
Богдана ШМУЛИГА,
студентки відділення журналістики.

Цього разу традиційна рубрика «Погляду» завітала на економічний факультет УжНУ.

За результатами опитування, кращим викладачем став Агій Ярослав Юрійович, кандидат еко-

НАВЧАННЯ

На базі факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ було проведено тренінг щодо перших дій під час стихійного лиха, зокрема пожежі, руйнування будівлі, евакуації людей.

ЗРУШЕННЯ

З 2006 року стоматологічний факультет почав масштабну реконструкцію, і щоразу результати вдосконалення захоплюють. На другому поверсі будівлі розташоване наочне підтвердження цього процесу. Три стенди зі світлинами відображають справжню еволюцію в житті підрозділу: від минулого — до сучасного.

За словами декана Євгена Костенка, на стоматологічному факультеті постійно вдосконалюють матеріально-технічну базу. Уже розпочалося будівництво 1800 квадратних метрів додаткової площі для навчання студентів, інтернів, аспірантів. Розширення масштабів та оновлення застарілого обладнання відбувається за рахунок спільних зусиль університету та спонсорської підтримки.

Одним з особливих досягнень є створення кафедри фундаментальних медичних дисциплін. У перспективі — клініка лабораторної і молекулярної діагностики, для якої вже готуються нові приміщення. «Ми не зупиняємося ні на мить, наступаємо всім фронтом, нама-

Щоб бути готовими на випадок...

У тренуванні взяли участь не тільки студенти, а й викладачі (зокрема ректор Володимир Смоланка та декан факультету Іван Миронюк), члени штабу НС та медики. Було продемонстровано техніку надання першої медичної допомоги.

Загалом проведення такої процедури показало, що працівники факультету здоров'я та фізичного виховання можуть професійно усунути проблеми, пов'язані з цивільним захистом.

Руслана ГОСТИЮК,
студентка відділення журналістики.

Стоматологічний факультет: був, є і буде!

Обладнання факультету — до послуг здобувачів фаху

гаємося вдосконалюватися в усіх напрямках для того, аби факультет достойно виглядав не лише в Україні, а й за кордоном», — зазначає очільник. Для розвитку наукового напрямку продовжено термін роботи спеціалізованої вченої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій за спеціальностями «Стоматологія» та «Хірургія». Ак-

тивно триває й процес набору іноземних студентів, їх число потроху наближається до сотні.

Стоматологічний факультет виходить на новий рівень, тож будемо сподіватися, що світлина зі стенду «Так буде» якнайшвидше втіляться в реальність.

Кароліна ШІРІНОВА,
студентка відділення журналістики.

«ФІЛІЖАНКОВІ» РОЗМОВИ

Надзвичайна Наталія ГАБЧАК: «...за 8 секунд розібрала автомат Калашникова»

Найтепліші й найвідвертіші розмови — за чашкою кави або чаю. Тож «Погляд» запроваджує нову рубрику — «Філіжанкові» розмови. Героєм-дебютантом стала декан факультету туризму та міжнародних комунікацій УжНУ Наталія ГАБЧАК, котра, до речі, нещодавно відзначила ювілей. Якщо перша ракетка України — Е.Світліна, то чи не найкочоритніша ракетка нашого вишу — Наталія Францівна. Та про все згодом. Як сонечко «світить» на іспитах, подячна «трійка», кохання... з аеропорту (і не тільки!) Зрештою, який фен-шуй, такі й запитання.

— За Надійкою Гербіш, «бувають люди із кави. І також бувають із чаю. Відтак є цікаві, а є надзвичайні». Наталіє Францівно, Ви цікава чи надзвичайна?

— Дуже люблю чай. Фруктовий. Але часто експериментую зі смаками.

— Ви — активна людина. Крім факультетських справ, устигали брати участь, наприклад, у спартакіаді вишу з настільного тенісу. Звідки любов до спорту?

— Великим тенісом займалася без професійного тренера ще на Болахівщині (звідки родом — прим. авт.). Навчилася грати, дивлячись телевізор. Колись у нас існував лісокомбінат, який виготовляв спортивні ракетки. Тоді, працюючи вчителем географії в місцевій школі, і придбала собі цей інвентар. Ще й організувала відповідну команду зі школярів. Інший цікавий випадок: коли трудилася в одній зі шкіл Ужгорода, на якомусь святкуванні посперечалася з учителем фізкультури: хто підкорить тенісний корт — я чи він. Була тоді... на сьомому місяці вагітності. І як не дивно, фортуна стала на мій бік.

— Якщо так любили теніс, чому обрали географічний факультет?

— Чекала на це запитання... (усміхається — прим. авт.). Узагалі мала вибір: вступити або в медінститут, пішовши батьківською стежкою, або в інфіз, про що дуже мріяла. Але мама натякнула: «Я лікар, а ти станеш учителем фізкультури?» За тих часів було не прийнято ігнорувати думку старших. Сиджу, плачу... Тут ненька каже: спробуймо піти таким шляхом — оберемо факультет, який виявиться найближче розташованим до головного корпусу Львівського національного університету. Ним виявився геофак. Коли з мамою зайшли туди, я побачила стенд, наповнений світлинами активного студентського життя, і зрозуміла: хочу навчатися тут. Так і вступила. Матуся ж на це подивилася по-своєму: «Та на фото одні хлопці! Ну добре... З'явиться шанс успішно вийти заміж!»

— Ті слова стали пророчими?

— Заміж вийшла справді успішно. Маю чоловіка, котрий завжди підтримує й допомагає. А щодо знайомства, то, отримавши диплом, повернулася додому (учителювала в Болахівці). Був кінець 1980-их років. Організувала з дітками екскурсію на Закарпаття: хотіла пізнати цей край. Ужгород вразив європейськістю. Тоді сказала подрузі-колезі Галі: «Хочу тут жити!» Вона невдовзі й по-знайомила мене з чоловіком. Виявляється, він родом звідти, звідки і я (притому майже сусід подруги), учився в Києві, мав направлення на роботу в аеропорт Ужгорода. Тож через три роки після першої мандрівки слова справдилися: переїхала на Закарпаття.

— Пам'ятаєте, за що поставили першу «двійку»?

— Так, ще тоді, коли працювала в школі. Учень не міг назвати столиць Європи. Але більше запам'яталася «трійка». Погляд учениці, наповнений злістю, і сльози в очах пригадую досі. Мучила тоді совість... Але після такої оцінки дівчина отримувала тільки «4» і «5». Через роки була вражена, коли вона знайшла десь мій номер, зателефонувала й подякувала, мовляв: «Спасибі за ту «тріюку». Тоді я поставила собі за мету знати географію краще ніж Ви. Не впевнена, що знаю предмет краще, але успіхів точно досягла». Нині ця учениця — колега на факультеті.

— Самі мали погані оцінки?

— У школі ні, а першу «двійку» отримала в університеті. Значною мірою за те, що посперечалася з викладачем.

— Що потрібно зробити, аби отримати у Вас «відмінно»?

— Відповісти на «5» у мене важко. Але студентам кажу: Ви знаєте на «4», тому поставлю «відмінно». Крім того, часто придумую «акції», довіряючи різним збігам. Також на одному з білетів до іспиту легенько малюю сонечко. Хто витягне цей щасливий квиток — може перетягнути комплекс питань.

— Нещодавно зі своїми вихованцями були на військовій кафедрі. І... тримали в руках автомат. Умісте стріляти?

— Навіть дуже влучно. Навчаючись у школі, установила рекорд в Івано-Франківській області під час відомої тоді гри «Зірниця» і за 8 секунд розібрала автомат Калашникова, а з трьох вистрілів вибивала всі три десятки. Мала призові місця зі спортивного орієнтування на місцевості, стала кандидатом у майстри спорту з гандболу у 80-их роках.

— А що є головною зброею у Вашому житті?

— Мабуть, слово, уміння перекопати, адже будь-яку проблему можна вирішити в мирний спосіб.

— І насамкінець: якби могли народитися в іншому місці й в інший час, де й коли б це було?

— Слід подумати... Напевно, щось із азійських країн. До слова, мрію поїхати до Індії. Щодо часу — думаю, печерні люди. Цікавим був би матеріал для дослідження.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

— Оскільки Ви — декан, голова на факультеті, то виникає запитання: хто ж глава в сім'ї?

— ...Я! Але чоловік це дозволяє. Любить і розуміє. Завжди каже: пиши, працюй... Ще й нерідко допомагає вирішити мої справи.

— Справ у Вас дійсно багато: сім'я вдома, робота, на якій теж своя родина... А як, власне, потрапили в УжНУ?

— Крім загальноосвітніх навчальних закладів, ще працювала в управлінні освіти міста. Завжди прагнула розвитку. Свого часу була причетною до науково-дослідного сектора львівського ВНЗ, попросила в експедицію, де виявила талант до малювання: ми олівцями й фарбами створювали карти. За день мали викопати шурф (це яма в мій зріст): так досліджували ґрунт. Звідси потім і виникла тема дисертації — «Еколого-геоморфологічний аналіз Закарпатської області». До мене в краї ще не було кандидата географічних наук. Трудилася на географічному факультеті УжНУ, згодом, після відкриття факультету туризму та міжнародних комунікацій, перейшла в новий підрозділ. До речі, у квітні святкуватимемо його першу п'ятирічку.

В УЖНУ розпочався парад красунь

ДОЗВИЛЛЯ

Листопад ознаменував старт відзначення Дня першокурсника в підрозділах Ужгородського національного університету. Представники «Погляду» побували на факультетських святах, тож пропонуємо вашій увазі дізнатися, як відбувалися заходи й хто виборів право змагатися за корону найгарнішої в альма-матер.

НОВА «СУСПІЛЬНА» КРАСУНЯ

Цьогорічний конкурс «Міс ФСН» відбувся в приміщенні ректорату. До організації свята доклали зусиль чимало людей: голови студради та профкому факультету суспільних наук, відповідно Владислав Котигорошко та Інгрід Мацко, активні студенти-старшокурсники, зокрема, Яна Лавкай, Аліна Ільницька й Ніколетта Онисько.

Вечір розпочався Державним Гімном України та напутніми словами декана Ю.Остапця, котрий зазначив: першокурсники зробили правильний вибір, вступивши до нашого вишу. Очільник розповів і про перспективи: «Навчаючись тут, ви маєте унікальну змогу отримати диплом не тільки Ужгородського національного університету, а й за системою подвійних документів про вищу освіту — європейського зразка». Також Юрій Олександрович привітав студентів, які нещодавно досягли успіхів у спортивних та інтелектуальних змаганнях. Згодом ведучий Валерій Костецький представив склад суддів.

Відтак зал «запалювали» чарлідери нашого університету. Після цього згасло світло, і на великому екрані з'явилася фотопрезентація семи претенденток на корону. А вже за кілька хвилин глядачі наживо оцінювали вроду й кмітливість дівчат.

Під час першого виходу претендентки на корону постали перед аудиторією в одязі з вишивкою, який доповнили відповідні аксесуари. Друге дефіле заслпило присутніх карнавальним стилем. У третьому дівчата вийшли в піжамах, а на завершення підкорили жіночність у вечірніх сукнях.

Також лунало чимало музичних композицій. Зокрема, співом зачарували школярка Ужгородської ЗОШ № 2 Анастасія Славич, студентка 1 курсу ФСН, володарка гран-прі міжнародних конкурсів, представниці України у фіналі Sanremo Junior-2014 в Італії та дворазова фіналістка національного відбору на дитяче «Євробачення» Данієлла Яковчук. Вокальні здібності продемонстрували й кращий студент Закарпаття-2016 Віталій Горпей, гостя зі стоматологічного факультету Катерина Лінтур. Особливо вразив виступ циркової арт-студії Dragonfly. Драйвовий настрій глядачам подарувала танцювальна команда «Зумба» з інструктором Анною Молнар. Виступ фольк-гурту «Віднова» запам'ятався колоритністю, адже лунали давно забуті пісні в новій обробці (солістка названого гурту — студентка філфаку й півфіналістка «Голосу країни» Анна Шміляк; гітарист — Арсен Бабиченко).

Доки журі визначало переможців, ведучий розіграв квитки до нічного клубу.

У підсумку найчарівнішою

назвали Камілу Варгу, оригінальною — Олександрю Власюк, артистичною — Ірину Курту, найуśmieхненішою — Марію Рішко. Крацою в номінації «Міс інтелект» визнали Вікторію Бенцу.

Звань «Міс глядацьких симпатій», «Фото» та «Віце-міс» удостоїли Крістину Шпонтак. А омріяну корону й головний титул «Міс ФСН-2017» здобула Мірелла Грицан (також перемогла в номінації «Грація»).

Тетяна ЛЕСЮК,
студентка відділення журналістики.

«ІСТОРИЧНО-МІЖНАРОДНЕ» КОРОНУВАННЯ

Традицію вибору міс продовжили на факультеті історії та міжнародних відносин.

Захід розпочався з привітань Івана Вовканича, декана факультету. Далі показали відео, що ознайомило глядачів із конкурсантами. Відтак ведучий оголосив перший вихід — і на сцені з'явилися 10 дівчат у вбраннях, які відповідали різним професіям.

Поки красуні готувалися до наступного дефіле, зал дивувала «Танцювальна корпорація друзів» під керівництвом Євгена Брежинського. Запам'яталися першокурсники спеціальності «Міжнародні відносини». Вони розважили гостей гумористичним відеороликом про студентське життя (очікування й реалії). Вихід у ретро-стилі став родзинкою вечора. Водночас на учасниць чатував інтелектуальний конкурс. Дівчата продемонстрували комунікативні вміння та логічне мислення, відповідаючи на складні запитання журі.

Не обійшлося й без грандіозних незвичних виступів. Так, за новинки театру вогню Flamberg Беата Чабіна зворушила глядачів піксельним шоу. Далі першокурсники-менеджментівці демонстрували таланти у вигляді віршів та художніх робіт. А найчарівнішим виявився завершальний вихід красунь у вечірніх сукнях під музичний супровід Вікторії Булеци.

Після цього журі остаточно визначалося з майбутньою міс. Цьогоріч учасниця оцінювали: декан Іван Вовканич та його заступники Вікторія Бондаренко, Надія Керецман, Віталій Андрейко, Вікторія Микулянець — голова студентської ради УжНУ, Михайло Качур — директор публічного акціонерного товариства «Ужгородський Турбогаз», випускник історичного факультету 1996 року, Ганна Феєр — генеральний директор Закарпатської школи моделей A'star, Христина Азархова — міс факультету міжнародної політики, менеджменту та бізнесу-2016, Аліна Семейон — міс історичного факультету-2016. Та поки журі вирішувало, настала пауза. Її заповнила команда КВН «Свідки Геродота»: історики другого курсу вже другий рік поспіль тішать виступами.

Урешті настав той вирішальний момент, коли судді повернулись і були готові оприлюднити результати. Отже, титул I віце-міс отримала Валерія Чиж, II віце-міс обрала Тетяну Копальку. А корону й титул «Міс факультету історії та міжнародних відносин» виборила студентка спеціальності «Міжнародні відносини» із незвичним іменем Алі Акбар Мансур Надія Тагіра, котру широко вітаємо з перемогою.

Ганна ДРАГУН,
студентка відділення журналістики.

МІС «ПО-БИОЛОГІЧНОМУ»

Ті, хто вивчають життя в усіх його виявах, зібралися на святкування в одному з нічних клубів міста.

За титул головної міс біологів змагалися 8 красунь. Упродовж вечора вони продемонстрували глядачам 5 виходів: венеціанський, український, ковбойський, четвертий в одязі місцевої швейної фабрики й останній — вечірній. Дівчата вражали красою; креативно та з гумором підійшли до інтелектуального конкурсу.

Перерви між виходами учасниць заповнювали цікаві виступи команди КВН факультету, співи, стендап від Олександра Євтушенка, діодне шоу та «Битва поколінь», у якій викладачі та студентки продемонстрували танцювальні здібності.

Декан Ярослава Гасинець подякувала спонсорам та наголосила, що в суддів було важке завдання: із кращих обрати найкращу. І все ж оголосили переможниць відповідно до формату конкурсу. Першою віце-міс стала Агнеса Терза, другою — Тетяна Ярем. А титул «Міс біологічного факультету» та корону одержала Данієла Рижак. Закінчив вечір запальною дискотекою.

Зоя БРЮХОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

ВІДНОВИЛИ ГУЧНО!

Хіміки й екологи після кількарічної перерви знову відзначили День першокурсника, під час якого обрала міс факультету.

Захід відбувся в «Ювентусі». Ведучими стали студентки Дана Берексазі й Діана Островська. Першим слово мав декан Ва-

силъ Лендел, який також увійшов до складу журі. Крім того, вроду учасниць оцінювали заступник очільника хімфаку Ігор Барчій, представниця міжнародної косметичної компанії Еріка Сура, директор танцювального клубу Василь Старк.

Конкурсантки підготували такі виходи: знайомство, у народному стилі, осінній, професійний, вечірній.

Появу дівчат на сцені публіка зустрічала оваціями. Найбільше оплесків здобула Ольга Мішустіна, котра також отримала звання «Міс Faberlic» і «Грація». Своєю чергою, «Міс Привабливість» стала Аліна Гурч, «Артистичність» — Галина Миськів, «Загадковість» — Катерина Немеш, «Чарівність» — Христина Усик, «Сором'язливість» — Наталія Ігнацевич.

Головні ж титули розподілили так: Тетяна Чонтош — «Міс хімічного факультету-2017» і володарка найгарнішої усмішки; Василина Шайкула — віце-міс хімфаку, яка також підкорила журі елегантною.

Разом з оголошенням підсумків конкурсу краси вечір хімфаку мав три кульмінації. Зокрема, посьвята першокурсників, під час якої юнаки й дівчата ще більше влилися до факультетської родини. Крім того, запам'ятався виступ академнаставників «новоспечених» вихованців підрозділу. Світлана Делеган-Кокайко, Степан Мільович, Іванна Стерчо подарували студентам торт і наголосили: хіміки та екологи УжНУ — одна сім'я.

Крім того, між виходами учасниць гостей розважали жартами від збірної команди КВН факультету і його окремих представників, комічними піснями четвертокурсниць. Голосом зачарували студентки 2 курсу, а ефект-студія Vada Boom — світловим шоу.

Сповнене молодечим оптимізмом і щирими усмішками — таким було свято в хіміків та екологів УжНУ.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

«МЕДИЧНА» ВЕЛИЧ ТА ВРОДА

«Міс медичного факультету УжНУ» цього року приймав Закарпатський облмуздрамтеатр.

Захід розпочав декан факультету Олександр Болдіжар. Він привітав усіх зі святом, а також вручив грамоту другокурсниці Ользі Застулці, котра успішно взяла участь у творчому конкурсі газети «Погляд» до 72-ої річниці університету, та, на радість студентам, оголосив наступний день вихідним. Ведучі Наталія Попович та Олександр Бобуський представили учасниць. Присутніх познайомили й із членами журі та меценатами заходу.

Вісім красунь вийшли на сцену в українському стилі. Між дефіле конкурсанток глядачів розважали команди КВН, дівчата з неймовірними голосами та «Бліц», який запалив танцем увесь зал. Невдовзі головні героїні свята демонстрували здібності, а потім з'явилися в однакових смарагдових сукнях. Саме тоді розпочали інтелектуальний конкурс. Учасниці гідно відповідали на запитання ведучих, показали справжній «медичний» дух.

На завершення конкурсанти вийшли у вечірніх платтях. Титул першої віце-міс отримала Ганна Буковецька, другою віце-міс стала Діана Росоха. Першокурсниця Віталія квітами й іншими подарунками. Величну корону та звання «Міс медичного факультету-2017» здобула Анна Шверя. Для «Погляду» вона зазначила: «Якщо відверто, до останнього не вірила у свою перемогу, тому що всі дівчата виявилися

гідними конкурентками. Труднощі з підготовкою, звичайно, існували — це забирало чимало часу, а навчанням заважало хіба в тому плані, що після репетицій увечері важко було щось учити. Талісманом, думаю, стала моя усмішка».

Усі щиро раділи за теперішню міс, вітали, дарували квіти й робили фото. Глядачі поверталися додому з позитивним настроєм. Святкування ж студенти продовжили в одному з нічних клубів обласного центру.

Тетяна БОГУНЯК,
студентка відділення журналістики.

...І «МАТЕМАТИЧНА» ПРИВАБЛИВІСТЬ ТЕЖ

У СЦД «Ювентус» у конкурсі «Міс математичного факультету» за корону-2017 змагалися 9 учасниць.

Спочатку присутніх вітав декан Михайло Повідайчик: налаштував дівчат на перемогу та скасував першу пару наступного дня. Заступники очільника підрозділу Павло Мулеса та Мирослава Герич приєдналися до поздоровлень, побажавши студентам натхнення в навчанні.

Подарунок мав і проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король — скасував другу пару.

Фото: «Інстаграм»

Фото: «Інстаграм»

Вікторія ГРЕБА,
студентка відділення журналістики.

Закінчення — у наступному номері.

ФОТОФАКТ

Із нагоди Дня Гідності та Свободи в холі головного навчально-лабораторного корпусу УжНУ розгорнули тематичну виставку. Її відкрили проректор із науково-педагогічної роботи Ігор Король і активний учасник Революції Гідності, головний редактор журналу «Миротворець» Павло Гомонай.

Руслана ГОСТЮК,
студентка відділення журналістики.

Фото Мирослави ГАРАЗДІЙ

Новий погляд на русинство

во як «майстерно сконструйовану технологію в душі постправди». Саме таку думку обґрунтовано в книжці «Русинський» сепаратизм: націєтворення in vitro».

Л.Белей запропонував на державному рівні заборонити вживати слова «русин», «руська / русинська мова» у значенні «неукраїнець», «неукраїнський»; у навчанні, редакторській політиці відійти від «советських» ремінісценцій, прищеплюючи думку: говори — самобутні, коштовні, становлять багатство української мови. До слова, доцент кафедри української мови Борис Галас підготував програму для шкільного факультативу «Барвисте українське мовлення. Закарпатські говірки», який має на меті сформувати повагу до діалектів.

Крім того, Л.Белей використав у книжці термін «неорусинизм». «Сенс у тому, аби відрізнити русинство, оскільки це явище української культури. А все, що не є таким, є неорусинством. «Нео», можливо, не найкращий варіант. Я думав назвати «псевдо», та це було б надто промовисто. Зупинився на такій назві. Зрештою, не наполягаю. Цікаво, якщо буде заборонений етнонім «русин», як вони себе іменуватимуть. Охоче прийму іншу назву, але без злодіства. Один раз від нас украли самоназву, тому ще раз допустити такого не можна», — пояснив Любомир Омелянович.

У залі вели активне обговорення, демонстрували різні погляди на проблему. Після завершення презентації охочі могли придбати книжку й докладніше ознайомитися з дослідженою проблематикою.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

України загалом. Цю тематику досліджували Олекса Мишанич, Павло Чучка, Юрій Балага, Михайло Тиводар, Микола Штець, Мирослав Сополіга та інші. Дискусію вели в науковій площині».

Три тисячі примірників 400-сторінкової праці «Русинський» сепаратизм: націєтворення in vitro» вийшли друком у видавництві «Темпора». Кожна книжка складається з трьох розділів і додатків. У першій частині подана характеристика русинського руху, у другій названо країни поширення, відтак описано мовні проблеми та окреслено пропозиції для держави. За словами Л.Белей, удалося з'ясувати чимало нового: «Поширена думка, що «батьком» русинства є Магочі. І так, і ні. Цей діяч приклався до розвитку того русинства, яке нині маємо, але виток руху потрібно шукати в кінці XIX століття навколо єпископа Фірцака та Егана».

Професор визначає русинст-

КІНОВРАЖЕННЯ

«Червоний»: боротьба, яка триває досі

Нещодавно переглянула фільм «Червоний» — екранізацію одногоменного роману українського письменника Андрія Кокотюхи. «Боротьба, яка триває досі», — саме таким є гасло стрічки. Мабуть, тільки воно вже змушує не лише фанатів книжки, а й інших людей іти на перегляд фільму.

До речі, зазначений писемний твір уперше опублікував видавництво «Книжковий клуб» у 2012 році. За накладом в Україні обігнано навіть новий роман С.Кінга «Вітер у замку шпарину. Темна Вежа». Крім того, здійснено переклад російською мовою.

Чому ж саме така назва? Відповідь — на поверхні: головним героєм є Данило Червоний, родом із Західної України, учасник УПА. Головну роль зіграв актор і директор Львівського академічного театру ім. Леся Курбаса Микола Береза. Його гра захоплювала, а глибина образу та мужність відразу змусили вболівати за цього неймовірно сильного чоловіка.

Яскравим персонажем також постає Віктор Гуров (Олег Шульга). Він майже весь фільм перебував на роздоріжжі, проте, зробивши вибір, ішов до кінця. Незважаючи на негативну роль, привертая увагу і майор Абрамов (Олександр Мавріц), який у стрічці був начальником табору, патріотом та прихильником СРСР. Крім того, серед інших не може не вразити Коля Тайга (Ігор Колтовський), котрий став авторитетом серед злодіїв.

Загалом враження від фільму дещо змішані. Власне кінострічка сподобалася. Атмосферу настільки правдиво відобразили, що психологічно навіть важко сприймати. Складно уявити: таке ставлення до українців було нормою.

Серед переваг стрічки варто назвати неперевершену гру акторів, які повністю ввійшли в роль; правдивість фільму, заснованого на реальних обставинах; вдовичність (для стрічки спеціально будували в'язницю, де відбувалися

МАСШТАБНА ЕКРАНІЗАЦІЯ 2017

зйомки. Щоб передати атмосферу, до «масовки» залучали людей із судимістю); українські субтитри на російську мову деяких персонажів; не вдавану, а природну патріотичність; музичний супровід, що повністю вписувався до фільму.

Дещо й не сподобалося. Скажімо, значна кількість тюремного жаргону, який спочатку ускладнював розуміння; характер Данила Червоного розкритий меншою мірою, особливо порівняно з Віктором Гуровим. Однак у цілому можна сказати: фільм не залишить нікого байдужим. Можливо, хтось вестиме дискусію, що стрічка повинна бути повністю українською мовою, але чи виглядало б це правдиво?

І кожен у пропонованому вистворі вітчизняного кіномистецтва знайде для себе щось своє: одні будуть під враженням від гри акторів, інші — захоплені атмосферою стрічки. Насамкінець хочу сказати, що після перегляду «Червоного» я задумалася: а чи так само виглядає наша боротьба сьогодні...

Зоряна ГАЄВСЬКА,
студентка українського відділення.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Книжка «Русинський» сепаратизм: націєтворення in vitro» авторства професора кафедри української мови УжНУ Любомира Белей, яка викликала резонанс у суспільстві, була презентована на початку листопада в Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Ф.Потушняка.

Модератором виступила випускниця філфаку УжНУ Іванна Когутич, котра на початку заходу окреслила коло наукових зацікавлень Любомира Омеляновича (історія української літературної мови, мова й культура) і назвала найвідоміші його праці.

Відтак слово мав Л.Белей: «Починаючи з 90-го року, тема русинства стала помітною в культурному й громадському житті Закарпаття та

ФОРУМИ

Представники факультету туризму та міжнародних комунікацій — 3 викладачів та 38 студентів — їздили на міжнародний фестиваль індустрії гостинності HoReCa Show Lviv, щоб набути нового досвіду в провідних українських фахівців відповідного спрямування.

Названий форум відбувся вже вдруге в місті Лева. Торік Ольга Світлінець, доцент кафедри туристичної інфраструктури та сервісу УжНУ, їздила сама, а тепер — із колегами (доцентом Галіною Кіш і старшим викладачем Богданою Носою) та студентами. «Головним критерієм відбору стало бажання, отож ми зібрали юнаків і дівчат 1 — 3 курсів, котрі опановують спеціальність «Готельно-ресторанна справа». Поїздка виявилася цікавою, а програма — насиченою: побували на захопливих майстер-класах, лекціях, конференціях (до речі, організатори встановили й рекорд у варінні кулешу). Нашим студентам як майбутнім фахівцям у відповідних сферах такий захід точно стане в пригоді», — зазначає Ольга Володимирівна.

Власне назва фестивалю HoReCa розшифровується за допомогою перших двох літер: готель-ресторан-кафе. Тож студенти УжНУ відкривали для себе нові горизонти професійної діяльності, приправленої ложкою смачних вражень. Так, другокурсниця Тетяна Козловська згадує: «Найбільше

Три курси й три дні, десерт із... м'яса та кімната страху

Фото з кафедри туристичної інфраструктури та сервісу

запам'ятався майстер-клас від Євгена Клопотенка — переможця шоу «МастерШеф». Це людина, котра вийшла за межі звичайного й приготувала унікальні страви. Крім нестандартного поєднання простих інгредієнтів (буряка, листя смородини, огірків, курячих лапок тощо), доволі колоритними були й назви. Скажімо, на «перше» — «Болото», на «друге» — «Лапи дракона», а на «солодке» — «Розбиті серця». Родзинка в тому, що людина не здогадується навіть, із чого приготована страва. До прикладу, нас неабияк здивував десерт із... м'яса та крові». А ось першокурсник Євген Мазюкевич іще й брав участь у приготуванні їжі, за що отримав смачні призи.

Також представники готельно-ресторанної справи нашого вишу встигли погуляти Львовом. Зокрема,

здійснили одну з мрій і отримали велику порцію адреналіну — побували у квест-кімнаті страху. Ще запам'яталися відвідини ратуші, старовинної площі, безліч кав'ярень і загалом веселе проведення часу.

Ось так активні студенти альма-матер і розфарбовують навчальний процес: красиво та корисно. Поїздка, за словами юнаків та дівчат, — team building, оскільки за три дні неабияк здружила три курси й стимулювала ще з більшим ентузіазмом опанувати ази обраного фаху.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Викладачі кафедри (зліва направо в центрі) Богдана НОСА, Ольга СВІТЛІНЕЦЬ, Евеліна СІРА та Галіна КІШ із кухонними гурту

Представники факультету туризму та міжнародних комунікацій на форумі у Львові були цілим «десантом»

СПАРТАКІАДА

УжНУ триває 68-а університетська спартакіада. Зокрема, у спорткомплексі вишу відбулися змагання з настільного тенісу.

Турнір відкривали завідувач кафедри фізичного виховання Іван Маріонда та головний суддя змагань Василь Шароді. Після вітальних слів організатори озвучили регламент. Грали за коловою системою. У кожній команді — два хлопці та одна дівчина. Для визна-

Тенісне «золото» завітало до коледжу

чення переможця в очній зустрічі потрібно було зіграти три партії до двох перемог. Захистити честь свого підрозділу та перевірити власний рівень майстерності зішлись представники 16 факультетів. Спочатку в 4 групи розподілили по найсильнішому учасникові з попередніх змагань, тому між квартетами був загалом баланс.

Турнір відбувався жваво, партії виявилися захопливими та динамічними. Фіналу дісталися факультет інформаційних технологій, природничо-гуманітарний

коледж, факультет здоров'я та фізичного виховання й біології. 4 місце посів ФІТ, «бронзу» отримав біофак. ФЗТФВ не зміг захистити титул переможця й цього року задовольнився другим місцем. Коледж «Відракетив» усіх суперників та виграв «золото», із ним — і кубок переможця, а на «десерт» — можливість представити університет на обласних змаганнях, які відбудуться завтра в СК «Юність».

Богдан ЗІЛІНЕЦЬ, студент відділення журналістики.

ПРЕС-КЛУБ

У прес-клуб молодого журналіста «Медіаперспективи» завітав Олександр Гороховський — головний редактор інформаційно-аналітичного проекту FactCheck-Ukraine.

Вищеназвана платформа позиціонує себе як неполітична, є новим віянням у журналістському розслідуванні. Спрямована ж на перевірку недостовірних, спотворених даних, маніпуляцію з фактами, відтворення реальної картини дійсності.

За словами гостя, уже організовано понад 20 семінарів, на яких автори сайту розповідали про фактчекінг та його особливості. Також спікер згадав про історію становлення названого субпродукту в Україні й окреслив

спеціалізовані ресурси, які займаються розслідуваннями.

Так, фактчек-ресурси на прикладах українського та зарубіжного досвіду розраховані на масового читача. «Тому одне з важливих завдань журналіста-фактчекера — перетворити специфічну фахову інформацію в загальнозрозумілу, зробити аналітику продуктом масового споживання», як зазначено в книжці О.Гороховського «Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи».

Завданням FactCheck в Україні — аналіз маніпулятивної інформації. Скажімо, розповсюджувачів-пропагандистів класифікують за такими типами: «недоучки-популісти», парадокс «відмінника», ефект «папуги», явище «фантазера-казкаря», аномалія «лихого генія». Ідеться про публічні заяви,

резонансні факти, події, публікації у ЗМІ тощо. Студенти мали змогу зрозуміти специфіку роботи вищезгаданого сайту, де часто використовують інфографіку як зручний спосіб подачі інформації. Головний редактор продемонстрував напруження ресурсу. Зокрема, показав зрозумілу схему, за якою аналітика фактчеку поділена на три критерії: брехня (52%), напівправа (27%), правда (21%).

О.Гороховський розповів і про те, як обирають для перевірки матеріал політиків та інших відомих осіб. Цікаво було почути конкретні історії, які досліджували фахівці. Завершився семінар спільним фото. Більше інформації про сайт та розслідування у відповідній сфері можна почитати в книжці, яку гість подарував кафедрі журналістики.

Тетяна ЛЕСЮК, студентка відділення журналістики.

За лаштунками «Сніданку з 1+1»

Відбулося ще одне засідання прес-клубу «Медіаперспективи».

На зустрічі з ровесниками студент третього курсу відділення журналістики УжНУ Д.Самсонов розповів про стажування на одному з центральних телеканалів — «1+1». Шлях до цього був непростим. Спочатку Данііл відвідував різноманітні тренінги. Зокрема, «Літню школу медіаграмотності» (5 днів інтерактивних тренінгів), «Журналістику толерантності» тощо. Були й певні невдачі — не завжди вдавалося проходити конкурсні відбори на такі заходи. Але юнак продовжував надсилати заявки на відповідні проекти й, зрештою, потрапив на практику до телепрограми «Сніданок з 1+1».

Виявилось, що цілком реально стажуватися на одному з найвідоміших вітчизняних телеканалів. «Працюю ведучим ранкової програми на «Тісі», тому саме «Сніданок з 1+1» був цікавим для мене», — зізнався Д.Самсонов.

Для того, аби стати практикантом та мати змогу стажуватися у столиці, потрібно було пройти щонайменше три етапи відбору: заповнити анкету, написати есе й найважливіше — скласти мотиваційного листа, на критеріях якого третьокурсник акцентував чимало уваги. Данііл розповів, що багато хто відмовляв його вказувати саме цей канал як місце проходження практики, бо туди майже неможливо потрапити. Але це не зупинило юного журналіста, і давня мрія стала реальністю. Враженнями від

поїздки поділився охоче: розповів про колектив, який займається підготовкою ранкової програми «Сніданок з 1+1», про організацію щоденної праці, різноманітні «клеточки» та про те, як саме та чи інша ідея втілюється в телевізійників у життя. Хлопець зазначив: дуже важливо зарекомендувати себе ще з першого дня стажування. А вже в подальшому від цього залежить, який обсяг роботи тобі надаватимуть і чи надаватимуть узагалі.

Зустріч показала: важливо почути про серйозну «телекухню» ізсередини, а саме про те, як виходить в ефір та чи інша програма. Сподіватимемося, наші студенти надалі активно виявлятимуть себе й уже не тільки Данііл зможе поділитися цікавим досвідом, а й інші майбутні журналісти УжНУ.

Євгенія МАМОНОВА, Яна СОЗАНСЬКА, студентки відділення журналістики.

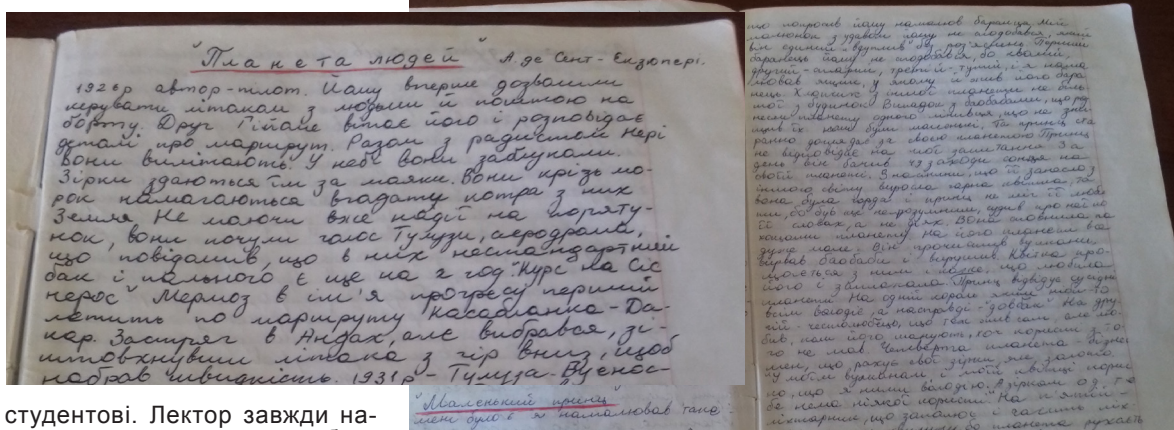
«СТРАТЕГІЧНИЙ» ЗАПАС

Як потрібно занотувати лекції? Це важливе питання, яке цікавить чи не кожного студента впродовж усього навчання в університеті. Проте сьогодні багато доступних підручників, а в Інтернеті взагалі можна знайти будь-яку інформацію за темою, що цікавить. Тож спробуємо розібратися, для чого взагалі нині потрібні конспекти.

За тлумаченням, конспект — стислий зміст теми в письмовому вигляді, який дозволяє відновити в пам'яті й закарбувати нову інформацію при підготовці домашнього завдання. Перші конспекти пишемо ще в школі. Якщо вже тоді навчимося правильно складати їх, то в університеті на лекціях проблем не виникатиме, а заповнений зошит стане чудовою підказкою при подальшій підготовці до заліків та іспитів.

У конспекті відображені теми лекцій, притому в усіх подробицях і з акцентом на головній думці. Як правило, занотовування починається з дати й назви, а щоб написати не зливалися, заступник декана біологічного факультету Андрій Сойма рекомендує відступити кілька рядків від вивченого раніше матеріалу. Ще каже: «З одного боку, конспект — опора, на яку потрібно орієнтуватися

Конспект? Обов'язково!

студентів. Лектор завжди намагається дати повний обсяг інформації. Важливі думки слід виділяти, зокрема, кольоровими ручками. А з іншого, ХХІ століття — історичний період нових технологій, і можна припускати: студенти вже записують наші лекції на гаджети, а не вручну». Писати або не писати лекції — кожен вирішує сам. Зокрема, студент 3 курсу фізичного факультету Володимир Лембак переконаний: конспект — невід'ємний елемент засвоєння матеріалу. Оскільки під час написання доводиться зосереджуватися на змісті того, що пишеш, то з волі чи з неволі запам'ятовуєш рукопис. Майже такої думки дотримується й п'ятикурсник факультету інформаційних технологій Олександр

Джуган: «Якщо студенти писатимуть усе, що каже викладач, то не зрозуміють суті лекції, не зможуть бачити картину в цілому. З іншого боку, якщо не вести конспект, то через короткий час забудеш про почуте. Тому варто занотувати основні думки, а потім, того ж дня, повторити лекцію. Так інформація «закріпиться» у голові». Хоч іще з невеликим досвідом, та першокурсниця математичного факультету Мар'яна Думчик швидко зрозуміла: якщо на парі не писати, то відволікаєшся на свої думки й узагалі не слухаєш викладача. Знать не отримаєш, ще й потім час витратиш на пошук матеріалу. Часто написання конспекту залежить і від викладача. Є

СЕМІНАРИ

У лабіринтах геральдики

Сьогодні відбуваються нові позитивні зміни в студентському житті на факультеті історії та міжнародних відносин завдяки СНТ «Кліо». За допомогою заходів, які влаштовує наше товариство, юнаки й дівчата мають змогу брати участь у різних за тематикою семінарах та конференціях, притому закріплюючи знання практикою.

Так, продовжуючи серію семінарів, перший із яких присвячений 500-річчю Реформації, другим став аналогічний захід за темою: «Геральдика історичного Закарпаття: символи, смислові конотації трактування». Своєрідним вступом стали слова старшого викладача Сергія Гануса, який виконував роль модератора наукового семінару. Наставник справедливо наголосив на важливості геральдичної символіки, її трактуванні в сучасному житті та в минулому.

Загалом було виголошено десять доповідей. Із першою виступила студентка 2 курсу Марія Кромпотич. Вона зосередилася на трактуванні геральдичної символіки Ужанського комітату, підготувавши завдяки документам з архівів та печаткам, які збереглися, відповідну презентацію.

Далі студент Володимир Філей виголосив цікаву доповідь про символічні «коди» гербових знаків Ужчанського комітату. Відтак другокурсниця Аліна Головчук розповіла про «розшифровку значень гербів регіону та поселень Березького комітату». За допомогою цікавих легенд, які підготувала дівчина, присутні могли зрозуміти, від чого походить назва того чи іншого міста.

Юрій Прокоп виступив із доповіддю про Марамороський комітат в образній реальності його геральдичних символів. Ця доповідь виявилася надзвичайно цікавою, адже в сучасному житті територію Марамороського комітату поділено між Закарпаттям і Румунією, тому було цікаво дізнатись про минуле цього краю.

Студентка 4 курсу Ольга Мачола акцентувала на проблематику вивчення історіографії геральдики Закарпаття наприкінці 1980 — 2016 рр. І дійсно, питання у вивченні гербознавства краю є чимало, тому історики, інші на-

уковці дедалі частіше звертають на це увагу.

На захід завітали експерти з вивчення геральдики, зокрема доцент кафедри історії України В.Мойжес, старший викладач кафедри Нової і Новітньої історії та історіографії О.Сліпецький. Олег Степанович притому виступив із проблемною доповіддю, яка стосувалася геральдичного «коду» герба Закарпаття з «побутуванням» в історичному часі, а Володимир Валерійович презентував доповідь за темою геральдичних символів історичного Закарпаття в артефактах. Цікаво було подивитися на матеріали, які знаходять археологи на території Закарпаття, адже з кожною наступною знахідкою на минуле того чи іншого міста можна глянути вже під іншим кутом.

Захопливими для студентів стали доповіді Б.Мариконя. Богдан Лук'янович підготував документи та видання про герби Закарпаття та про давні герби комітатів. До участі приєднався історик Іван Місько, який бере активну участь у вивченні гербів та їх трактуванні й, зокрема, підготував переклад грамоти затвердження печатки Березького комітату Фердинандом I.

Зовсім неочікуваною за формою виявилася доповідь Одарки Солко, котра є заслуженим діячем мистецтв України та завідувачем кафедри дизайну Закарпатської академії мистецтв. Було наголошено, що сучасна символіка не відповідає стандартам і її замало в нинішньому житті навчальних закладів. Борис Кузьма, народний художник України, голова спілки художників Закарпаття, підкреслив: потрібно звертати увагу на «дрібниці» у гербах, печатках, адже це може стати ключем для розшифрування загадки.

Здобуті студентами знання під час цього семінару є досить важливими: цікаво дізнатися, чому саме на гербі того чи іншого міста існує певна символіка й із чим вона пов'язана. Загалом такі види наукового дозвілля необхідно продовжувати — молодь матиме змогу реалізуватися, і можливо, відкрити для себе нову грань фаху та створити низку нарисів про наш край, зі сторінок яких мешканці та гості області зможуть більше дізнатися про минуле.

Оксана ГРІГА, студентка факультету історії та міжнародних відносин.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Із технічних причин у минулому номері серед лауреатів конкурсу нашої газети не було вказано Г.ГІЧКУ, першокурсниці факультету історії та міжнародних відносин. Виправляємося й повідомляємо, що Галина перемогла зі своєю роботою в номінації «За влучні описи». Вітаємо студентку, як і інших лауреатів!

Саме ці важливі думки потрібно заносити до свого конспекту.

2. Усе, що викладач пише чи малює на дошці крейдою, має бути законспектовано. Наставник акцентує на цьому увагу, значить — така інформація особливо важлива для студента.

3. У конспекті вітаються скорочення й аббревіатури. Такий стислий підхід дозволяє записувати більше корисної інформації. Головне — потім розібратися в змісті, тому краще випрацювати власну схему зрозумілих знаків.

Загалом конспект, як свідчить студентська практика, — незамінний у навчальні роки в університеті. А вже дозволяє підготуватися до практичних занять і успішно «здолати» сесію. Списані зошити бажано не викидати, а зберігати на майбутнє: часто занотоване стає в пригоді не лише перед державними іспитами й захистом дипломів, а й у подальшому житті загалом.

Мар'яна ЛЕПАЙ, студентка відділення журналістики.

